

OB 36. OBLETNICI OSVOBODITVE NAŠEGA GLAVNEGA MESTA

Srečno, Beograd!

Beograd bo 20. oktobra slavil 36. obletnico osvoboditve, slavil bo nove delovne zmage in krepitev bratstva in enotnosti, saj toliko narodov in narodnosti, kot jih živi prav v našem glavnem mestu, ne bi mogli nikjer naštet.

Beograd je svobodo dočkal s peščico za stanovanje primernih hiš in nekaj več kot dvesto petdeset tisoč prebivalci. Danes pa je Beograd moderno mesto polno novih naselij, industrije, visokošolskih ustanov in zavodov, je center federacije in njenih organov, predvsem pa je Beograd mesto z več kot milijon štiristo tisoč prebivalci. Z razliko od drugih jugoslovanskih središč pa Beograd mestnega jedra nima strnjene v obično Center, temveč si središče mesta delijo kar štiri občine: Stari grad, Savski venec, Palilua in Vračar. Občani ljubljanskega Centra bi se lažje znašli, če bi jim napisali, da so v teh občinah Terazije, Kalemegdan, znana Knez-Mihajlova ulica, Narodni muzej, Gospodarska zbornica Jugoslavije, Skupščina SFRJ, televizija Beograd, Politika, Borba, glavna pošta, palača Beograđanka z razglednim stolpom, v najvišjem nadstropju najvišje hiše v mestu pa deluje najbolj poslušana postaja Beograda Studio B.

V omenjenih štirih občinah so tudi mnoga predstavništva gospodarskih organizacij iz Slovenije, med njimi Krke in IMV iz Novega mesta, Emone, Litostroja, Avtotehne iz Ljubljane itd. Vsekakor problemi štirih centralnih občin Beograda niso prav nič drugačni kot problemi ljubljanske občine Center. Najbolj pereči pa so vsekakor gradnja in rekonstrukcija mestnega središča, prenatrpane predšolske ustanove, slabe zdravstvene usluge in komunalni problemi. Naj omenimo samo problem občine Stari grad, ki ima v svojih predšolskih ustanovah po normativih prostora za 1720 malčkov, vpisanih in sprejetih pa je bilo kar 2508 otrok.

Predšolsko varstvo je za sedaj najbolj urejeno v občini Vračar, ki je po populaciji najstarejša v Jugoslaviji, najbolj naseljena, in ima najmanj zelenih površin na prebivalca v naši državi, vendar pa je največ novih namensko grajenih predšolskih ustanov kombiniranih z jaslami. V tej občini je delavnik od 5.30 do 16.30, ob ponedeljkih in sredah celo do 17.30. Dežurajo ob sobotah; lani so uvedli tudi tako imenovano popoldansko izmeno za otroke, katerih matere delajo popoldan. Žal pa je zaradi premajhnega zanimanja letošnje leto ta izmena ukinjena. Vračar ima prav tako moderno urejen počitniški dom za mladino v Šuplji steni pod Avalo, nedaleč od Beograda, kjer po zelo pristopnih cenah poteka tudi šola v naravi.

Zdravstveno varstvo v mestnem jedru še ni na zavidni ravni, vendar je iz dneva v dan boljše, ker imajo pri zaščiti občanov veliko vlogo tu-

di krajevne skupnosti. Prav od njih je prišla pobuda, da zdravniki, ki stanujejo na področju posameznih KS, vsak petek izmenično merijo krvni tlak v prostorih krajevnih skupnosti. Odziv je velik, predvsem pa so starejši občani rešeni čakanja v zdravstvenih domovih. Verjetno bodo že do konca letošnjega leta imeli možnost telefonskega naročanja pregledov, z največ polurnim čakanjem. Izredno dobro je razvita tudi patronažna služba. Starejši občani pa se shajajo v klubih upokojencev ali klubih starejših občanov, kjer so jim na voljo primerni obroki.

Komunalni in stanovanjski problemi so bolezen vsakega starejšega središča mesta. Tako je na primer v središču Beograda še moč videti hiše iz turških časov, iz blata, ki so za normalno življenje neprimerne, saj so brez kanalizacije. Vendar pa zavod za izgradnjo in rekonstrukcijo Beograda še nima dokončnih urbanističnih načrtov, še manj pa denarja, da bi lahko porušili takšne hiše, kajti v Beogradu primanjkuje več kot sto tisoč stanovanj. Vsem, ki bi jih selili, pa morajo dodeliti nadomestna stanovanja. Seveda nihče noče iz središča mesta, še posebej stari ljudje, kvadratni meter stanovanjske površine pa je že presegel dva stara milijona dinarjev.

Težave so seveda tudi pri komunalnih ureditvah; elektronapeljava je stara, tako da se pogosto kvari, prav tako vodovodno omrežje, telefonsko omrežje pa je tako obremenjeno, da novi interesenti nimajo v tem desetletju nobene možnosti za dodelitev telefona.

V mestnem jedru so tudi glavne kulturnoumetniške ustanove, med katerimi je najbolj znan narodni muzej z bogatimi zbirkami in narodna knjižnica, ki pa je žal najbolj dragocene knjige in zapiske izgubila v bombardiranju 6. aprila 1941. leta. Knez Mihajlova ulica, ki se končuje pri Kalemegdanu, bo ohranila svojo prvobitno podobo, prav tako tudi stara akademija znaniosti. Ljubljancanom je vsekakor najbližja in najbolj znana Skadarlija, ki je letošnje poletje gostovala tudi v Ljubljani.

Živopisni Beograd, še posebej pa njegovo središče, občani naše občine vse premalo poznajo, zaradi tega je treba iskreno pozdraviti pobudo predsednika skupščine mesta Ljubljane Marjana Rožiča za zblíževanje obeh mest. Sodelovanje se je z družbenopolitičnih organizacij preneslo tudi na gospodarske, kar vsekakor priča o odprtosti obeh mest in želji za še tesnejšim sodelovanjem.

MARINA MILANOVIČ

Predsednik predsedstva SRS Viktor Avbelj izroča Mihi Marinku visoko odlikovanje.

POČASTITEV 80-LETNICE MIHE MARINKA V SKUPŠČINI SR SLOVENIJE

Bogata življenjska pot revolucionarja in graditelja

V počastitev 80-letnice Mihe Marinka je bilo na zadnji septembrski dan v veliki dvorani skupščine SR Slovenije skupno zasedanje vseh zborov skupščine SRS, predsedstva SRS in delegacij družbenopolitičnih organizacij, ki ga je sklical predsednik skupščine SRS Milan Kučan na pobudo predsedstva RK SZDL Slovenije. Zasedanja so se udeležili tudi predstavniki organov in organizacij iz federacije.

Slavnostni govornik je bil predsednik CK ZKS France Popit, ki je orisal življenjsko pot revolucionarja in graditelja Mihe Marinka, in podčrtal njegov pomen za vso našo ožjo in širšo domovino.

Mihi Marinku so podelili priznanje Socialistične republike Slovenije, ki mu ga je izročil Milan Kučan. Predsednik predsedstva SRS Viktor Avbelj pa je izročil slavljencu Red republike z zlatim vencem, s katerim ga je predsedstvo SFR Jugoslavije odlikovalo ob 80-letnici življenja in za dolgoletno revolucionarno delo ter izredne zasluge na področju javne

dejavnosti, s katero je prispeval k splošnemu napredku države.

Miha Marinko se je ob izkazani pozornosti vsem zahvalil in med drugim dejal:

»Brez kakršnega koli osebnega napuha me preveva upravičen ponos, da sem se lahko bojeval v vrstah naše komunistične partije in kasneje zveze komunistov ter Osvobodilne fronte – za našo revolucijo družno s takimi revolucionarji, izvirnimi in ustvarjalnimi misleci in heroji naše dobe, kakršna sta bila tovariš Tito in Edvard Kardelj, in kakršna sta bila tovariša Boris Kidrič in Tone Tomšič. Z njimi sem dojemal in gradil matrico našega revolucionarnega gibanja, zasnove samoupravnega socializma, neuvrčenosti v politiki mednarodnih odnosov Jugoslavije in vsega, kar je napravilo naše narode in narodnosti, v družbi ljudstev in držav sveta, tako pomembne in rekel bi tudi nepogrešljive.«

A. S.

Palača Beograđanka – najvišja stavba z razgledno ploščadjo in studijem najbolj poslušane radijske postaje v Srbiji – Studio B.